

Wiremu Ratana.

Na R. T. K.

KUA paku nga rongo o Wiremu Ratana ki nga wahi katoa o Niu Tireni ki era atu wahi hoki i waho atu o Niu Tireni. Ko nga rongo na te waha tangata na nga nupepa a te pakeha i titaritari. Ko nga rongo he mana whakaora kei a Ratana ahakoa he aha te mate, ko tona mana he mana Atua i runga i te whakapono. I kiia ia e te pakeha he tangata mahi merekara a i panuitia etahi o ana mahi whakamiharo. Otira ahakoa ana korero i puritia e au oku whakaaro kia rongo rano oku taringa kia kite rano oku kanohi. Ehara hoki i te mea hou te korero a te tangata mo nga mahi whakamiharo a nga tohunga maori. Ka maha tenci nga tau i titiro whakatatare ai au ki nga mahi a nga tohunga a kei te titiro whakatatare tonu. Kua ngaro atu he tohunga kua ara mai he tohunga a kahore ano kia kitea e au he rerenga ketanga na konei ko wai te tangata e amuamu e riri mo taku whakatatare. He whakatauki na te pakeha, "Kotahi ngaunga e rua whakatataretanga." Kua nui noa atu nga ngaunga na konei hoki kia nui noa atu nga whakatatare. He purerehua anake te mea rere noa ai ki te ahi. Ko Wereta te tohunga i paku nga rongo ki nga wahi katoa a i ki whanui au ko te mahi a Wereta he karakia Ringatu a i pono tenei korero aku. He tokomaha nga minita o te Hahi i tau-toko i nga mahi a Ratana na konei au i nohopuku ai kia ata kite rano au kia ata rongo. Kua rongo oku taringa kua ata kite hoki oku kanohi, kahore he mahi whakamiharo i kite au. Na konei toku ngakau i ui ai, kua ngaro ranei te mana o Ratana, he tito noa ranei nga tini korero i kawea nei e te waha tangata e nga nupepa. He tino tikanga na te Maori te whakangako i te korero, na te nupepa te panui i nga korero tito noa. Ehara i te mea ko Ratana te tohunga tuatahi ki te whakahua i te ingoa o te Atua hei whakaora i te mate o te tangata. E panaia ana e nga tohunga o enei ra te whakapono hei whakapati i te tangata—hei hipoki i a ratou mahi.

E whakaae ana au ka ora te tangata i te whakapono, i runga i te inoi. I mea a Hemi Apotoro, "Nui atu te mana o te inoi kaha a te tangata tika." (Hemi 5.16). Na te Karaiti ano te kupu ki ana akonga, "Otira e kore e puta noa te pena, ma te inoi anake, ma te noho puku." (Matiu 17.21.) I kite au i a Ratana e mea ana kia ora te tangata a kahore i ora. Ko nga kupu o te whakapono i whakapuakina e ia engari ko te mea nui ko te inoi kahore au i kite. I nga mahi katoa a Ratana i kite ai au kahore rawa he inoi engari he korero whakakata, i kata ai te whare katoa, he puhipuhi hoki i tana paipa. Kahore rawa he tapu o te mahi a Ratana. I whakapuakina e ia "Te Matua, te Tama, te Wairua Tapu me nga anahera pono" i roto i te pawa o te tupeka. Kahore he inoi kahore he noho puku a kahore hoki he tangata i ora. I etahi